

Trafikksikkerhetsplan for Haukeland skole

HJERTESONE

Haukeland skole

03.11.2019

Innhold

1. Skoleinformasjon	2
2. Trafikksituasjon	2
3. Hjertesone	4
4. Å gå til skolen	4
5. Å sykle til skolen.....	5
6. Utflukter – rutiner for sikkerhet på tur	5
7. Trafikkopplæring.....	7
8. Rutiner	7
9. Foreldresamarbeid.....	8

Planen skal legges frem for skolens rådsorganer, og vil bli behandlet i SU innen utgangen av 2019.

1. Skoleinformasjon

Haukeland skole
Stemmeveien 1
5009 Bergen

Haukeland skole er en barneskole i Bergenhus bydel - i Bergen kommune, med nærmere 400 elever fordelt på 1. til 7. trinn og 50 ansatte.

Skolen ligger ved foten av Ulriken, med umiddelbar nærhet til byfjellene og flotte turstier. Samtidig er skolen omkranset av store statlige og kommunale institusjoner (Universitetet i Bergen, Statsarkivet, Odontologen og Metodisthjemmet) og helseforetak (Haraldsplass Diakonale sykehus og Haukeland Universitetssykehus) med mange ansatte, pasienter og besøkende. I tillegg pågår det en stor utbygging av Bybanen som vil påvirke elevenes skolevei i flere år fremover, spesielt de som bor i områdene Møllendal, Fløen og sør for skolen. De fleste av skolens elever bor i skolens nærområde, hvor mange av elevene går til skolen, noen sykler og andre blir kjørt av foreldre. I tillegg har ca. 90 elever på 1. – 4. trinn, bosatt i områdene Fjellsiden og Kalfaret, vedtak om gratis skoleskysst grunnet særlig farlig og vanskelig skolevei.

Skolen har ikke plass til alle sine elever og skal derfor bygges ut. Mens vi venter på nybygget, som etter planen skal stå klart i desember 2021, har elevene på 7. trinn sine læringslokaler ved Ulriken avlastningsskole. Elevene blir hver dag fraktet med buss mellom avlastningsskolen og Haukeland skole og Starefossen.

2. Trafikksituasjon

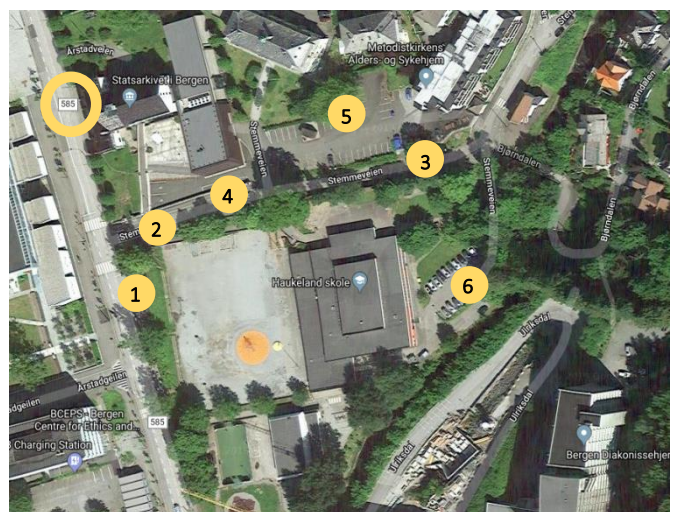
Haukeland skole ligger ved Fv. 585 Årstadveien, som er sterkt trafikkert, særlig i rushtrafikken om morgenen og ettermiddagen. Et stort antall utrykningskjøretøyer kjører også forbi skolen på vei til Haraldsplass og Haukeland sykehus. I tillegg passerer anleggskjøretøyer i tilknytning til utbyggingsprosjekter rundt skolen, inkludert bybaneutbyggingen.

Skolens risikoanalyse viser at det særlig oppstår trafikkfarlige situasjoner i lyskrysset ved skolen; krysset Årstadveien-Stemmeveien (1). Her bør farten reduseres og belysningen forsterkes. Kø i krysset fører til et uoversiktlig trafikkbilde, forsinket trafikkavvikling, forbikjøring i kollektivfeltet og kjøring på rødt lys. I tillegg må biler som svinger inn på Stemmeveien krysse et overgangsfelt, samtidig som det er grønt lys for gående (2). Ellers er rundkjøringen ved Ulriksdal 1 / innkjøringen til Haraldsplass sykehus, hele Fjellsiden og området Kalfaret - Kalvedalsveien utfordrende for våre elever.

Skolen har tilkomst fra kommunal veg, Stemmeveien (3). Dette er en lavtrafikkert veg, med fortau nærmest skolen og overgangsfelt for elevene som kommer fra nord (4).

Veien har ifølge Bymiljøetaten ikke parkeringsregulering langs skolegrensen for å kunne levere/hente barn.

Foreldre som kjører barna til skolen, kjører ofte inn på skolens parkeringsplass (6). Skolens parkeringsplass er mørk, uoversiktlig og trafikkfarlig, og foreldre blir derfor bedt om å benytte parkeringsplassen ved Statsarkivet til levering/henting (5). På det øvrige vegnettet i nærområdet er det få/ingen plasser som egner seg til stans for levering av barn iht. Bymiljøetatens vurdering (saksnr. 19-158).

Haukeland skole v/FAU har sendt inn merknader til Trafikksikkerhetsplan for Bergen 2018-2021 som beskriver forhold som det er ønskelig å utbedre for å gjøre skoleveien tryggere for elevene, og for å kunne utvide skolens hjertesone. Forslagene som inngår i trafikksikkerhetsplanen er markert med ID:

1. Forbud mot å svinge til venstre fra Årstadveien til Stemmeveien (ID6129)
2. Åpne for «2+» kjøring i Årstadveien
3. Trafikkklomme ved ny helsecampus Årstadvollen for å gjøre det lettere å slippe av barn langs Årstadveien.
4. Støyskjerming langs Årstadveien mot skolen (ref. Kommunedelplan Fjellsiden Sør 19.02.2010).
5. Bedre belysning i Årstadveien.
6. Varselsblinklys i Årstadveien på begynnelsen av skoledagen.
7. Jevnlig synlig politi i lyskrysset ved skolen
8. Gangtunnel under lyskrysset ved skolen.
9. Bom eller port inn til skolens område.
10. Fjern eller reduser størrelsen på skolens parkeringsplass.
11. Lysregulering av gangfelt ved avkjørselen til Kalfarlien.
12. Lysregulering av gangfelt ved Kalvedalsveien 47 (ID6127).
13. Nytt gangfelt ved Kalvedalsveien 52.
14. Forbedre fortau / forhindre innkjøring ved returpunkt i Kalvedalsveien (ID6126)
15. Bedre gangfelt og skilting i svingen/krysset Svartedikerveien, Søndre Bellevuevei, Nordbø, Storhaugen (ID6128).
16. Nytt gangfelt i krysset Fjellveien / Ole Irgens vei (ID6115)
17. Trafikkreduserende tiltak i Ole Irgens vei (ID6116)
18. Fortau langs Kalvedalsveien 52 og 54 for å slippe å krysse Kalvedalsveien.
19. Fartsdump nederst i Gamle Kalvedalsvei.
20. Rekkverk på muren langs fortau i Gamle Kalvedalsvei (for å forhindre balansering på muren).
21. Fortau, bedre belysning og soneparkering i Bjørndalen.
22. Justering av lysreguleringen i lyskrysset ved skolen slik at man ikke kan svinge inn Stemmeveien når det er «grønn mann».
23. Midtdeler mellom kollektivfeltet og det andre feltet mot sør i Årstadveien.
24. Gjennomgang for gående ved Blaauwsvei 11 for elever i Nubbebakken og området nedenfor.
25. Sykkelfelt i Kalvedalsveien og Årstadveien.
26. Bredere fortau og lavere fartsgrense i svingen ved Bellevue.
27. Fartsdump i første sving oppover mot Bellevue, der fotgjengerovergangen er.
28. Parkeringsforbud og redusert fartsgrense i nedre del av Ole Irgens vei for å gjøre veien mer oversiktlig og sikre fremkommelighet for bussen.

Forslagene som har størst oppslutning i foreldregruppen gjelder Årstadveien. Lavere fartsgrense (40km/h) og fortau langs Kalvedalsveien 52 og 54 er nylig vedtatt. Videre foreslås blant annet bedre belysning, varselblinklys om morgenen, trafikkklomme ved Helsecamp Årstadvollen og støyskjerm ved skolen. I Fjellsiden er veiene ansett som så utrygge at mange elever kjører buss eller bil. Det er derfor viktig med tiltak i dette området for å få flere elever til å gå til skolen. I Bjørndalen er gjennomgangstrafikk en utfordring, mener foreldregruppen.

3. Hjertesone

Haukeland skole ønsker at flest mulig av elevene skal gå eller sykle til skolen. Sammen med FAU har skolen satt seg som mål å ha minst mulig biltrafikk til og fra skolen. Skolen er tydelig på å formidle målet om at alle som ikke må ha skoleskyss, skal gå eller sykle til skolen.

Skolen oppfordrer foreldrene til å danne gågrupper, slik at alle har følge til og fra skolen, de yngste gjerne sammen med en voksen. Mange elever har en skolevei som sammen med god opplæring og trygghetstiltak gjør det mulig for elevene å gå eller sykle til skolen. De elevene som bor utsatt til i form av lang eller utrygg skolevei får enten skoleskyss eller blir kjørt av foresatte. Dersom tiltakene som er spilt inn til Trafikksikkerhetsplanen for Bergen 2018-2021 blir gjennomført vil enda flere elever kunne gå og sykle til skolen.

Skolen har tilkomst via Stemmeveien, en kommunal veg uten parkeringsregulering. Stemmeveien er en lavtrafikkert veg, men er samtidig tilkomst for de som bor ved Svartediket og i Bjørndalen, samt de som benytter parkeringsplassen ved Statsarkivet og skolens parkeringsplass.

Bymiljøetaten har konkludert med at det ikke er mulig å opprette en bilfri sone rundt skolen pr. i dag. Bymiljøetaten har vurdert at et hjertesoneskilt ikke er mulig å få til langs offentlig vei grunnet trafikale hensyn, og et slikt skilt vil derfor settes opp ved starten av skolens private veg ned til parkeringsplassen. Bymiljøetaten har videre vurdert at dropsoneskilt kan plasseres på skolens parkeringsplass med underskilt at noen parkeringsplasser er reservert for levering/henting av elever på 1. og 2. trinn i SFO, men kun før kl. 08.15 om morgenen.

Se notat utarbeidet av Bymiljøetaten vedr. Hjertesone for Haukeland skole, saksnr. 19-158 (vedlagt).

På grunnlag av Bymiljøetatens vurderinger må skolen i samarbeid med trafikkgruppen i FAU og elevrådet arbeide videre med for å avgrense foreldrekjøring gjennom trafikksikkerhetskampanjer og informasjonsarbeid, ved å videreføre trafikkopplæring og trygghetstiltak ved overgangsfeltene ved Årstadveien og nedkjøringen til skolen og arbeide for at risikopunkter og merknader til Trafikksikkerhetsplan for Bergen 2018-2021 blir utbedret.

4. Å gå til skolen

Skolen ønsker at de som har anledning til å gå, kommer som fotgjengere. Det reduserer trafikktrykket omkring skolen og gjør nærmiljøet vårt mer trafikksikkert. Samtidig er det fint for barna med fysisk aktivitet, sosialisering og frisk luft før skoledagen. Det er likevel viktig at både skolens ansatte og foreldrene har fokus på temaet trafikk med barna før de går alene til og fra skolen. Det er for eksempel flere smale fortau i området vårt og uoversiktlige overgangsfelt, med og uten trafikklys, som kan utgjøre en risiko for barna våre. I tillegg er mye anleggstrafikk i området rundt skolen som følge av oppføring av bygg og utbygging av bybanen.

Elever bør ha grundig trafikktraining før de går til skolen og krysser veier alene. Det er mye å tenke på, med biler som kan komme fra ulike retninger. Foreldre som ønsker å sende barna gående, bør derfor gå skoleveien sammen med barna, vise dem trygge rutevalg og legge vekt på hva man må se etter når man skal krysse veier. Fotgjengerfelt kan være en falsk trygghet. Det er viktig at barna stopper ved gangfeltet og oppretter øyekontakt med bilførerne. Når bilene har stoppet helt kan barna krysse veien. Dette er en treningssak som foreldre bør fokusere på sammen med barna gjennom å gå sammen og øve. Skolen skal også legge vekt på dette gjennom turer, ekskursjoner og opplæring.

Skolen anbefaler at det blir etablert gågrupper for de yngste elevene, og vi vil legge til rette for at dette organiseres på foreldremøtene til 1. og 2. trinn.

Skolen planlegger, i samråd med FAU, å gjennomføre opplæringsmateriellet til Trygg Trafikk og «[Gåprøven](#)». Skolen vil ta dette inn på årsplanen for 1.trinn.

Hver høst arrangerer skolen en «Gå til skolen»-aksjon. Deltakelse i «Beintøft», Norges største gå-til-skolen-aksjon, vil også være aktuelt.

5. Å sykle til skolen

«Skolen gir, i samarbeid med FAU, anbefalinger til foresatte om sykling til skolen.» (Trafikksikker skole)

Trygg Trafikk anbefaler at barn bør være fylt 10-12 år, samt at de har gjennomgått sykkelopplæring over tid før de kan sykle alene i trafikken. Haukeland skole og FAU er enige om å følge anbefalingene fra Trygg Trafikk når det gjelder sykling.

Når det gjelder trafikale utfordringer for syklende, er disse i stor grad lik de som er skissert for de gående. Som syklist holder man høyere fart enn som gående, noe som øker risikoen for en kollisjon eller en ulykke. Skolen ønsker derfor at foreldrene sykler sammen med barna sine før de får sykle alene. Det finnes materiell med tips om hvordan man kan gå fram når man sykler sammen til skolen. Se f. eks. veiledningen «[Sykling på skoleveien - Trygt frem og hjem](#)» som er utarbeidet av Trygg Trafikk.

Haukeland skole har også en egen permanent oppmerket sykkelprøvebane, bestående av de ti elementene som inngår i Trygg Trafikk sin ferdighetsløype for sykkelprøven. Det er FAU som har tatt initiativet til sykkelbanen. Banen brukes både til undervisning i skoletiden, ferdighetsøving i SFO og til egentrening for foreldre og elever på fritiden. På skolens område henger det et skilt som beskriver de ulike elementene i sykkelbanen.

Foreldre kan gjerne sykle sammen med barna til skolen før de er fylt 10 år, noe som vil gi god trafikal trening og erfaring, men igjen oppfordrer vi til at barna ikke får sykle alene før de er fylt 10 år.

Haukeland skole øver også på relevante kunnskaper og ferdigheter gjennom turer, ekskursjoner og trafikkopplæring. Et eksempel på dette er gjennomført teoretisk og praktisk sykkelprøve, som står på agendaen ved utgangen av 4. klasse. De siste årene har elevene på 4. trinn fått tilbud om sykkelopplæring gjennom sykkelopplæringsprogrammet [Sykkelkids](#) (tidl. Alle barn sykler) i regi av Norges Cykleforbund, og med [Sykkelopplæringsmaterieill](#) fra Trygg Trafikk. Samarbeidet med Sykkelkids har gitt skolens sykkelopplæring et kvalitetsløft.

Haukeland skole har sykkelparkering, men det er ønskelig at den kommende utbyggingen av skolen vil forbedre sykkelparkeringen som et miljøtiltak, og i samsvar med økt bruk av sykkel for både elever, foreldre og ansatte.

6. Utflukter – rutiner for sikkerhet på tur

«Skolen har utarbeidet rutiner for å ivareta tryggheten på turer til fots, på sykkel, i bil/buss og med kollektivtransport i regi av skolen.» (Trafikksikker skole)

Når skolen skal på utflukter er det behov for andre rutiner enn inne på skolen sitt eget område. På alle turer er det alltid minimum to voksne med. En av dem er definert som turansvarlig. Denne har ansvar for elevopptelling på stoppene underveis, samt å ha med mobiltelefon, elevlister med telefonnumre til foresatte, elevmedisiner og førstehjelpsmappe.

Rutiner for adferd i trafikken blir gjennomgått (repetert) i elevgruppen før hver tur. God trafikkadferd er en forutsetning for å kunne dra på turer.

Fotturer

På småskoletrinnet har elevene jevnlig uteskole. Da er de ofte ute i trafikkerte områder. Trafikksikker adferd er et integrert tema på disse utfluktene. Ellers er det jevnlig turer på alle trinnene, og gjerne i tilknytning til kultur- og læringsaktiviteter i Bergen sentrum. Elevene går to og to på rekke. En voksen går i front, (i midten) og bakerst. De voksne skal være godt synlige med refleksvester.

Sykkelturer

Elevene sykler en og en på rekke med en voksen i front og en bakerst. Alle, både voksne og barn, skal ha hjelm og sykkel som tilfredsstillende fungerende krav (to bremses, reflekser og ringeklokke). De foresatte er ansvarlige for at elevens sykkel tilfredsstillende oppfyller kravene. Før kryssing av vei skal elevene stoppe, gå av sykkelen og trille den over veien. Ved sykling på fortau/gang- og sykkelvei skal elevene ferdes med en fart som tar hensyn til de gående.

Kollektivtransport

På turer med offentlig transport skal de voksne ha oversikt over elevene og kunne gripe inn ved behov. Elevene skal stå rolig på holdeplassen mens vi venter. På buss eller bane skal elevene holde seg på plassen sin, og bruke sikkerhetsbelte der dette er montert.

Den voksnes ansvarsoppgaver:

- Gjennomgang av regler for hvordan man går til og fra stoppested, oppfører seg på stoppested og om bord i buss/bane
- Ha full oversikt over avreisetidspunkt, reisemål og tidspunkt for retur
- Passe på at elevene holder seg på plassen sin og bruker sikkerhetsbelte under heile turen
- Plassere seg slik i bussen at man har oversikt over elevene, og kan gripe inn om det er nødvendig
- Gå sist av bussen

Elevenes ansvarsoppgaver:

- Følge gåregler til og fra stoppested
- Stå i ro på holdeplassen
- Gå rolig inn på bussen/banen, sette seg i setet og spenne på seg sikkerhetsbeltet der det er montert
- Sitte i ro under heile turen
- Bruke «innestemme»
- Sjekke at man får med seg alle eiendelene sine (inkludert bag) før avstiging

Bruk av privatbiler:

- Dersom elever skal fraktes i privatbil, skal det foreligge skriftlig samtykke fra hjemmet
- Alle skal bruke sikkerhetsbelte

Ved eventuelle skader:

Ved alvorlige skader, ring akuttmedisinsk nødtelefon 113.

Dersom man er usikker på skadeomfang, kan legevaktsentralen kontaktes på 116117.

Videre oppfølging av skader følger skolens beredskapsplan med aksjonskort.

7. Trafikkopplæring

«Skolen har integrert trafikkopplæring i lokal læreplan/årsplan i tråd med Kunnskapsløftet sine kompetansemål.» (Trafikksikker skole)

I Kunnskapsløftet er trafikkopplæring obligatorisk for barne- og ungdomsskoler. Alle barn skal få felles, kontinuerlig og god trafikkopplæring. Kunnskapsløftet har følgende kompetansemål for skolens trafikkopplæring:

- 1 - 4. trinn: Etter 4. trinn skal elevene kunne følge trafikkregler for fotgjengerar og syklistar.
- 5 - 7. trinn: Etter 7. årssteg skal elevene kunne praktisere trygg bruk av sykkel som framkomstmiddel.

På Haukeland skole blir både ordensregler og trafikkregler gjennomgått ved skolestart.

Trafikkopplæringen for de yngste trinnene er knyttet til uteskolen, og for alle trinn på alle turer ut av skoleområdet, samt gåprøven på 1. trinn og sykkelopplæring på 4. trinn.

Trafikkundervisningen er integrert i de fagene som passer for hvert trinn. (Se punktene under)

- Trafikkuke i første klasse, med gåprøven som en del av årsplanen
- Sykkelopplæring i fjerde klasse, med sykkelprøven som en del av årsplanen
- Årlig «Gå-til-skolen» aksjon, i samarbeid med FAU.
- Årlig refleksaksjon (konkurrans) om høsten, i samarbeid med FAU.

Haukeland skole baserer seg ellers på veiledninger fra Trygg Trafikk via følgende nettsider/emner:

<https://www.tryggtrafikk.no/skole/1-3-trinn/>

<https://www.tryggtrafikk.no/skole/4-7-trinn/>

<https://www.tryggtrafikk.no/skole/laerere-og-foreldre/>

8. Rutiner

«Skolen har gode rutiner for at planene blir fulgt opp av de ansatte.» Trafikksikker skole

Rektor har ansvar for å gjennomgå rutinene for trafikksikker skole ved skolestart om høsten. Alle nyansatte skal settes inn i rutinene og skolens trafikksikkerhetsplan. Planen blir revidert årlig. Trafikale, kritiske punkt blir registrert sammen med andre risikopunkt i HMS-arbeidet.

- Informasjonspunkt på foreldremøtet for første trinn om våren:
 - Informasjon om skolens rutiner og holdninger til foreldrekjøring, av- og påstigning, parkering o.l.
 - Innføring i trafikksikkerhetsplanen
- Trafikksikkerhet er årlig tema på foreldremøtene, i FAU og SMU/SU
- FAU har egen trafikkgruppe, og rektor er kontaktperson mellom skolen og FAU
- Trafikksikkerhetsplanen er fast punkt på programmet i elevrådet hver høst
- Skolen har trafikkvakt (morgenvakt) ved overgangsfeltet i Årstadveien og trafikkpatrulje (lærer og elever) ved innkjøringen til skolens parkeringsplass
- Alle trinn gjennomgår trafikkreglene ved skolestart om høsten og repeterer før ferdsel ute i trafikken
- Første klasse har refleksvester på i alle friminutt og ved alle aktiviteter utenfor skolen
- Alle voksne har refleksvest på seg på turer

9. Foreldresamarbeid

«Skolens læreplan for trafikk er et årlig tema på foreldremøte.»

«Foreldre involveres i skolens trafikktrygghetsarbeid, f.eks. gjennom Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU).»

Trafikksikker skole

Skolen ønsker et godt foreldresamarbeid rundt elevenes læringsmiljø. Skoleveien, skoleområdet og skolens nærmiljø er også en del av læringsmiljøet. Trafikk som tema blir tatt opp ved skolestart. FAU og trafikkgruppen i FAU har vært med på å drøfte og avgjøre skolens anbefalinger i forbindelse med anbefalt alder for å sykle alene til og fra skolen.

Hjertesone, trafikkregler og skolens trafikkrutiner er faste tema på foreldremøtene hver høst med disse fokusområdene:

- Gågrupper
- Anbefaling for sykling til skolen
- Foreldrekjøring, parkering, av- og påstiging
- Foreldre som rollemodeller
- Rutiner for turer
- Bruk av sikringsutstyr

Lærerne på første trinn har ansvar for å få i gang arbeidet med å danne gågrupper.

Trafikkgruppen i FAU gjennomfører trafikkaksjon to ganger årlig, der målet er å bevisstgjøre foreldre som kjører barna til skolen slik at trafikkvettreglene og skolens retningslinjer blir fulgt, samt å se til at «dropsoner» og parkeringssoner fungerer som tiltenkt. Politiet inviteres til å delta på trafikkaksjonene.

Om høsten får alle elevene utdelt refleks. På refleksaksjonen senere på høsten er det reflekstelling og premie til beste trinn.

Trafikksikkerhetsplanen og Trygg Trafikk sin brosjyre om Hjertesone gjøres tilgjengelige på skolens nettsider.